

Litteratur.

H. J. Rasmussens Fodringslære i ny Udgave.

(*H. J. Rasmussens Fodringslære. 320 Sider. 9. Udgave ved Johs. Petersen-Dalum. Fh. August Bangs Forlag — Ejvind Christensen.*)

Gennem snart en Menneskealder har *H. J. Rasmussens Fodringslære* været en anerkendt Lærebog paa vore Landbrugs-skoler og en skattet Haandbog blandt Landbrugspraktikere, ja, endog en lang Aarrække benyttet af Landbrugsstuderende ved Undervisningen paa Landbohøjskolen i paagældende Fag.

Det er derfor med ret store Forventninger til et omfattende og meget solidt udarbejdet Stof, at man læser den nye Udgave, hvor de otte foregaaende var kendetegnet ved gode Traditioner. Og Forventningerne skuffes ikke!

Forstander *H. J. Rasmussen* søgte efter Udsendelsen af 8. Udgave Samarbejde med Forstander *Johs. Petersen-Dalum* om å jour Føring og delvis Omarbejdelse af Stoffet til den planlagte 9. Udgave. Efter Forstander *Rasmussens* Død i Forsommeren 1941 staar Forstander *Johs. Petersen-Dalum* nu som Ud-giver, medens Sekretær *Holger Ærsøe*, Forsøgslaboratoriet, har medvirket ved Bogens Udarbejdelse.

Efter Gennemlæsningen forekommer det naturligt, at visse Afsnit er omformet og udvidet, ligesom den ændrede Stofordning sikkert vil blive betragtet som hensigtsmæssig. Bogen er holdt i et letlæseligt Sprog, Beskrivelser og Forklaringer af Spørgsmaalene er enkle og relativt kortfattede.

Det fysiologiske Afsnit er ikke uvæsentlig ændret i Overensstemmelse med nyere Erfaringer og noget udvidet. Nyt er et Afsnit om Hormoner, hvor der kort redegøres for, hvor de dannes, og hvilken Virkning de har paa Organismen.

Tavler og tabellariske Oversigter er flittigere anvendt end tidligere og er medvirkende til at skabe mere Overskuelighed og en afvekslende Bog, da de er smukke og enkle.

En udførlig Omtale er ofret Fodringshygiejne, ligesom det nye Afsnit om Forsøgsteknik er udmærket. Foderenhedsberegninger er vist og forklaret for saavel blandede som ublandede Foderstoffer paa en saadan Maade, at det maa betegnes som en Gevinst for Lærebogen.

Kvægets Fodring behandles i Bogens 2. Del. Stofordningen er ændret iøjnefaldende, idet Normer for Vedligeholdelse og Produktion omtales først, hvorefter Fodermidlerne efter deres Anvendelse behandles henholdsvis under Sommer- og Vinterfodring. Denne Nyordning vil antagelig blive betragtet som heldig.

Løsdrift og Aftøjring er behandlet og belyst ud fra nyere Forsøgsresultater, ligesom Bogen under Omtalen af Hø stærkt gaar ind for Anvendelsen af de rationelle Bjærgningsmetoder hertil, der af Forsøgene udpeges som mest velegnede til Fremskaffelsen af dette ideelle Straafoder. Bogen omtaler Lucerne-mel og især Ensilage udførligt. Meget beklageligt derfor, at Oplysningerne om Ensilagens Proteinmængder, som Bogens Tabeller giver, netop paa dette Omraade, der har Aktualitetens Interesse, svigter ved flere Trykfejl. Undgaaelse af Trykfejl er ikke lykkedes og kan vel næppe lykkes i et saa stort Tabelværk. — Naar Grønafrøder er vel ensilerede kan slig Bjærgningsmetode og et saadant Foder ikke betegnes som blot et Tidsfænomen; men det maa betragtes som afgjort, at man paa dette Omraade staar over for en betydende og varig Forskydning i gode Foderemner.

Under Beskrivelsen af Oliekager og andre Kraftfodermidlers Egenskaber er i nogle Tilfælde nævnt, hvorledes Smørkvalitet, Fedtprocent og Mælkemængde paavirkes. Det er et Spørgsmaal, om dette ikke burde have været gjort i samtlige Tilfælde, hvor Forsøgene kan siges at have givet solidt Svar herpaa, bl. a. fordi en ikke ubetydelig Part af Landmændene har „hørt“ eller dannet sig afvigende Teorier herom.

Meget kort, men velplaceret, er Afsnittet om Mineralstoffer

i Vinterfoderet. Her er et af de Omraader, hvor mange Landmænd ikke hidtil har været tilstrækkeligt nøjeregnende, og en Understregning af Kvægets ret betydelige Mineralstofbehov maa vække til Eftertanke.

Nyt er ligeledes en Behandling af Opdrættets Fodring i H. J. Rasmussens Fodringslære; men det maa anses for hensigtsmæssigt, at dette nu er at finde i Bogens Spalter. Og maaske kan det i næste Udgave blive behandlet mere udførligt uden at sprænge Bogens Rammer, ved f. Eks. at gøre Omtalen af Kvæg-fedning mere koncentreret.

Hovedtabellerne med Oplysning om Fodermidlernes Næringsindhold og Fordøjelighedskoefficienter fremtræder i den sædvanlige overskuelige Form, her yderligere suppleret med Calcium- og Fosforanalyser.

Den foreliggende Udgave vil være det praktiske Landbrug en nyttig Haandbog og Skolerne en værdifuld Lærebog.

Harald Rasmussen.

Udkomne Bøger.

Beretning om Planteavlen paa Lolland-Falster 1941. Udarbejdet af Planteavlsudvalget for De samvirkende lolland-falsterske Landboforeninger ved H. A. B. Vestergaard og H. H. Holme Hansen. *Beretning fra Græsmarksforeningen* ved G. Engel. 175 Sider. (Nykøbing F. 1941).

De samvirkende sjællandske Husmandsforeninger. 36. Beretning om Planteavls-, Havebrugs- og landøkonomisk Ungdomsarbejde 1941. Samlet og bearbejdet af Samvirksomhedens Planteavlsudvalg ved Konsulent H. P. Nielsen. 284 Sider. (Slagelse 1942).

Beretning om Planteavlsarbejdet i De samv. Husmandsforeninger i Fyns Stift 1941. Udarbejdet ved Planteavlsudvalgene. Samlet og bearbejdet af Jacob Hansen, Konsulent i Planteavl, samt *Beretning om Regnskabsføringen 1940—41 i De samv.*

Husmandsforeninger i Fyns Stift. Ved A. Chr. Nielsen, Konsulent i Husdyrbrug og Regnskabsføring. 195 Sider. (Odense 1942).

Beretning om Landboforeningernes Virksomhed for Planteavl en paa Sjælland 1941. Samlet og bearbejdet af De samvirkende sjællandske Landboforeningers Planteavlsudvalg. Ved L. Rasmussen, Konsulent i Planteavl for De samvirkende sjællandske Landboforeninger. 319 Sider. (Kbhvn. 1942).

Beretning om Fyens Stifts patriotiske Selskabs Virksomhed i Finansaaret 1940—41. Udarbejdet af Selskabets Sekretær. 34 Sider. (Odense 1941).

Kvægavlen i Jylland 1941. Med et Tillæg om Kvægbesætninger under Tilsyn. Samlet og udarbejdet af Foreningen af jydsk Landboforeningers Husdyrbrugsudvalg ved Nic. Bønde, Konsulent. 507 + 77 Sider. (Aarhus 1942).

Landsudvalget for landøkonomisk Ungdomsarbejde. 15. Beretning om Landsudvalgets Virksomhed omfattende Aaret 1. April 1940—31. Marts 1941. Ved S. C. Svendsen-Tune. 59 Sider. (Kbhvn. 1942).

Beretning om Husholdningsarbejdet i De samv. jydsk Husmandsforeninger Aaret 1941. Samlet af S. Wisbech Pedersen. 48 Sider. (Aarhus 1942).

Kvægavlen paa Sjælland 1940—41. Beretning og Regnskaber fra De sammensluttede sjællandske Kontrollforeninger. Ved Konsulent Tage Andersen. 60 + 227 Sider. — *Beretning fra Forbundet af sjællandske m. fl. Kvægavlforeninger.* Ved Konsulent Jørg. Philipsen. 32 Sider. Ill. (Slagelse 1942).

198de Beretning fra Forsøgslaboratoriet. Sammenligning mellem 9 Malkemaskiner af forskelligt Fabrikat. 200 Sider. — *199de Beretning fra Forsøgslaboratoriet. Fordøjelighedsforsøg med Græsmarksafgrøder, Halm og Mask.* 95 Sider. Udgivet af Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles landøkonomiske Forsøgslaboratorium. Fh. August Bangs Forlag (Ejvind Christensen). (Kbhvn. 1942).

Mindre Meddelelser.

Foredrag i Landhusholdningsselskabet.

Onsdag den 11. Marts Kl. 15:

Kreditkassedirektør AKSEL JENSEN:
*Konvertering og Landbrugets
Gældsforhold.*

Foredraget afholdes i Selskabets Mødesal, **Prinsens Palæ, Frederiksholms Kanal 12, København.**

Unge Pigers huslige Uddannelse.

Siden Det kgl. danske Landhusholdningsselskab i Samarbejde med Repræsentanter for De samv. danske Landboforeninger, De samv. danske Husmandsforeninger og De samv. danske Husholdningsforeninger udarbejdede Planer til en Nyordning af Uddannelsesmulighederne for den kvindelige Landboudom, er der nu gaaet 4 Aar.

I den forløbne Tid har været arbejdet roligt og støt med Sagen, og da Uddannelsen efter de nye Regler er treaarig, har man i 1941 været i Stand til at udstede de første Lærebeviser.

Dette Lærebevis, der fremtræder i smukt Udstyr, skulde gerne give Husmødrene Lejlighed til at skelne mellem kvali-

ficeret og ukvalificeret huslig Hjælp, ligesom Besiddelse af det skulde kunne skaffe de unge Piger gode, vellønnede Stillinger.

Det har da ogsaa været en Fornøjelse at konstatere, med hvilken Glæde de unge Piger modtager dette Bevis paa, at de har faaet en god, systematisk tilrettelagt Uddannelse i velordnede Landbohjem.

De første Lærebeviser blev udstedt i Foraaret 1941 til følgende unge Piger:

Frk. *Margrethe Aarup*, Sædinge, Rødby,
Frk. *Anna Simonsen*, „Kornind“, Ry St.,
Frk. *Helene Kruse*, Kelstrupgaard, Tørsbøl.

I Efteraaret 1941 modtog 10 unge Piger Lærebeviset, nemlig:

Frk. *Valborg Hauberg Jensen*, Skovskjeldsgaard, Adslev, Hørning,
Frk. *Elly Iversen*, Tim,
Frk. *Astrid Andersen*, Taarup, Frørup,
Frk. *Alma Kvisgaard Jensen*, Vesterager, Maabjerg,
Frk. *Eline Thøgersen*, Hestehaven, Havndal,
Frk. *Eva Ravn*, Høm pr. Ribe,
Frk. *Hilda Jørgensen*, Gerlev pr. Krogstrup,
Frk. *Inger Fink*, Frørup,
Frk. *Helga Pedersen*, Statens Gaard, Jullerup,
Frk. *Bodil Ørum Jensen*, Grindløse, Jullerup.

Selv om man kan regne med, at de unge Piger, samtidig med den treaarige praktiske Uddannelse i Hjemmene, deltager i de Kursus, der afholdes paa deres Egn, saavel Husholdningskursus som Sykursus, er det dog glædeligt at se, at de fleste tillige ønsker at supplere den treaarige Uddannelse med et 5 Mdrs. Ophold paa Husholdningsskole, hvorefter *Lærebeviset* ombyttes med det smukke *Lærebrev*.

Interessen for den treaarige Uddannelse i Hjemmene har i den sidste Tid været stigende, hvorfor man vel tør nære et berettiget Haab om, at denne for Hjemmene saa vigtige Sag og betydningsfulde Opgave i den kommende Tid vil faa betydelig Fremgang.

Kapitelstaksterne for Aaret 1941.

Kapitelstakstkredse (Ældre Stifter)	Kr. pr. 100 kg				Kr. pr. gl. dansk Tønde			
	Rug	Byg	Havre	Hvede	Rug	Byg	Havre	Hvede
1. Sjællands Stift (undtagen Bornholm)	28,46	24,33	24,26	27,13	26,86	21,42	15,99	27,38
2. Bornholm	28,90	24,85	23,85	—	27,80	22,62	15,12	—
3. Lolland-Falsters Stift ...	29,28	27,47	27,47	28,33	28,32	25,22	19,81	29,73
4. Fyns Stift	28,88	24,47	24,62	27,36	27,81	21,84	16,68	27,83
5. Aarhus Stift	28,55	24,38	24,45	—	26,92	21,55	16,15	—
6. Aalborg Stift	28,36	24,29	24,23	—	27,11	21,88	16,54	—
7. Viborg Stift	28,51	24,23	24,01	—	26,81	21,23	15,46	—
Ribe Stift:								
8. Vejle Amt	29,00	25,00	25,00	—	28,06	22,96	17,22	—
9. Ringkøbing Amt	27,90	23,90	24,15	—	25,32	20,51	15,71	—
10. Ribe Amt	28,05	24,15	24,25	—	25,69	20,93	15,91	—
Sønderjydske Amter:								
11. Haderslev Amt	27,05	23,15	23,45	25,85	25,14	20,12	15,58	25,86
12. Aabenraa Amsraadskreds	29,00	26,25	26,00	28,33	28,06	24,11	18,12	29,74
13. Sønderborg Amsraadskr.	29,35	25,35	25,65	28,05	26,96	22,03	17,04	27,60
14. Tønder Amt	29,00	25,00	25,00	—	28,06	22,55	17,02	—
Gnst. for samtl. Kredse .	28,59	24,77	24,74	27,51	27,07	22,07	16,60	28,02

De for Ærter, Boghvede, Boghvedegryn, Smør, Flæsk og Honning een Gang for alle ved Kapitelstakstlovens § 7 fastsatte Takster er følgende:

Ældre Kapitelstakstkredse (Ældre Stifter)	Hvide Ærter	Graa Ærter	Boghvede	Boghvedegryn	Smør	Flæsk	Honning
	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Pd.	pr. Pd.	pr. Pot
Sjællands Stift:	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Moen	15,64	14,49					
Bornholm					1,04		
Loll.-Falsters Stift:							
forrige Halsted Amt	16,07	15,23					
forrige Maribo Klosters og Aalholm Amt	15,13	14,49					
forrige Nykøbing Amt ...	15,62	14,96			pr. Td.		
Aarhus Stift				27,62	251,84		
Ribe Stift:					pr. Pd.		
Ribe Amt			13,33		1,14	0,61	1,37
Vejle Amt			13,34		1,14	0,64	1,29
Ringkøbing Amt			14,10		1,13	0,60	1,25

Uddeling af Præmier.

Det kgl. danske Landhusholdningsselskab lod af Redaktør J. Pedersen-Bjergaards Legat og efter Indstilling af Statens Fjerkræudvalg ved Aarsmødet i dette Udvalg den 6. Januar uddele et *Sølvbæger* til Hønseriejer Rasmus Rasmussen, Dreslette pr. Flemløse, for dygtigt og fortjenstfuldt Arbejde til Fjerkræavlens Fremme.

Senere er af samme Legat uddelt *Opmuntringspræmier* til følgende:

Skræder N. C. Pedersen, Nr.-Broby, for hans hidtidige Arbejde med Gedehold, og Landmand Morten Nielsen, Bromme pr. Munkebjergby, for hans hidtidige Arbejde for Kaninavlens.

Det kgl. danske Landhusholdningsselskabs Præsidium har efter henholdsvis Indstilling og anbefaling af Danske Kaninavlernes Andels-Eksportforening og Danmarks Kaninavlnerforening af *J. Pedersen-Bjergaards Legat* tildelt *Redaktør Aage Goos, Glostrup*, et *Sølvbæger* som Præmie for fortjenstfuldt Arbejde til *Kaninavlens Fremme*.

Landbrugets Prisforhold i Januar Maaned 1942.

(Ved Det landøkonomiske Driftsbureau).

Tabel 1. Priser i Kr. pr. 100 kg.

	1940		Jan. Md. 1941	1941		Jan. Md. 1942
	Hele Aaret	Decbr. Md.		Hele Aaret	Decbr. Md.	
Landbrugsprodukter:						
Sødmælk (ab Mejeri) ¹⁾	18,42	24,16	24,94	25,61	25,46	25,95
Smør, Notering	312	389	389	389	389	389
do. do. + Tillæg	318	405	422	437	434	445
Ost, 20 pCt.	133	190	190	198	199	199
Æg	140	213	182	201	260	232
Slagterisvin, (sl. V.)	193	226	235	237	244	244
Slagtekøer, Kbhv., 1. Kl. (lev.V.)	77	107	109	122	121	121
Stude og Kvier, Esbj., 1.Kl. (do.)	86	112	112	115	118	118
Smaagrise, Køge, Kr. pr. Stk. .	29	31	38	41	28	30
Kælvekøer, Odense, 1. Kl., Kr. pr. Stk. ²⁾	414	550	600	677	750	750
Unge Heste, Odense, Kr. pr. Stk.	1395	1450	1550	1944	2100	2100
Hvede	23,37	28,00	28,00	28,42	29,25	29,25
Rug	24,77	29,00	29,00	29,42	30,25	30,25
Byg, 2/r.	22,25	25,00	25,00	25,42	26,25	26,25
Havre	22,21	25,00	25,00	25,42	26,25	26,25
Hø	19,53	31,40	32,00	33,04	36,00	37,50
Kartofler, Sælgers St., Sjæll. ...	15,98	15,00	15,50	16,33	15,20	16,00
Runkelroefrø	173	268	268	289	235	238
Kaalroefrø	220	300	320	433	488	525
Rødkløverfrø, sildig	441	565	565	722	875	915
Hvidkløverfrø	626	590	585	783	983	990
Hundegræsfrø	100	115	111	192	250	250
Alm. Rajgræsfrø	138	153	150	185	220	220
Ital. do.	135	143	140	172	200	200
Kunstgødning:						
Kalksalpeter	19,27	22,20	22,40	23,21	23,55	23,75
Sv. Ammoniak	19,35	22,40	22,60	23,50	24,10	24,30
18 pCt. Superfosfat	—	—	15,25	15,35	15,50	15,50
40 » Kaligødning	17,46	19,05	19,25	19,67	19,90	20,10

¹⁾ Ekskl. Mælkeafgift, inkl. Mæketillæg.

²⁾ Bestaaet Tuberkulinprøven.

Korn 1941 og 1942 = Maksimalpriser.

Tabel 2. Prisindeks. (Femaaret 1909/14 = 100).

	1940		Jan. Md. 1941	1941		Jan. Md. 1942
	Hele Aaret	Decbr. Md.		Hele Aaret	Decbr. Md.	
Landbrugsprodukter:						
Sødmælk	175	230	238	244	242	247
Smør, Notering	149	186	186	186	186	186
do. + Tillæg	152	194	202	209	208	213
Ost	233	333	333	347	349	349
Æg	119	181	154	170	220	197
Slagterisvin	200	233	242	244	252	252
Slagtekøer (København)	133	184	188	210	209	209
Stude og Kvier (Esbjerg)	141	184	184	189	193	193
Unge Heste (Odense)	189	197	210	264	285	285
Hvede	169	203	203	206	212	212
Rug	208	243	243	247	253	253
Byg, 2/r.	173	194	194	197	204	204
Havre	184	207	207	211	218	218
Hø	284	457	466	481	524	546
Kartofler, Sælgers St., Sjæll. ...	426	400	413	435	405	427
Kunstgødning:						
Kalksalpeter	100	115	116	120	122	123
18 pCt. Superfosfat	—	—	258	259	262	262
40 » Kaligødning	146	160	161	165	167	169
Vejet Prisindeks for:						
Mejeriprodukter	156	195	210	217	216	221
Husdyrprodukter, ialt	161	203	210	219	226	226
Korn	179	207	207	210	216	216
Planteprodukter, ialt	210	239	242	247	252	256
<i>Landbrugsprodukter, ialt</i>	165	205	212	221	228	228
Kunstgødning	134	168	170	169	171	172
Markfrø	141	141	238	238	238	366